

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 97

Tuzla, mart/ožujak 2023.

Cijena 1,00 KM

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Mensur Alić,
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Jusuf Selmanović (Kalesija)
Siniša Vareškić (Tuzla)
Damir Abdulahović (Banovići)
Nusret Kamenjaković (Živinice)
Elvir Garibović (Sapna)
Edin Taletović (Srebrenik)
Miralem Djedović (Gradačac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Senad Selimbašić (Kladanj)
Džemal Jukan (Gračanica)
Denijal Fajić (Lukavac)
Kemal Bratić (Doboj-Istok)
Faruk Mehanović (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Mensur Alić

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovactk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list „Lovac“ oslobođen je dijela
poreza na promet

Svjetski dan divljih vrsta - 3. mart

Treći mart se obilježava radi upozoravanja svjetske javnosti na potrebu očuvanja divljih vrsta životinja i biljaka na njihovim prirodnim staništima i na nezakonitu trgovinu divljim vrstama. Generalna skupština Ujedinjenih naroda je donijela Odluku da se od 2014. godine, 3. marta, obilježava Svjetski dan divljih vrsta u spomen na potpisivanje **Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES)** upravo na taj datum 1973. godine. Evropska unija snažno podupire CITES Konvenciju te je kroz više uredbi i direktiva propisala mjere za sprečavanje ilegalne trgovine i osiguravanje održive međunarodne trgovine koja ne predstavlja prijetnju preživljavanju ugroženih divljih vrsta. Ilegalna trgovina divljim vrstama, odmah poslije gubitka prirodnih staništa, predstavlja faktor koji stvara sve veći pritisak na ugrožene divlje vrste, do te mjere da sve češće dovodi do potpunog istrebljenja vrsta, odnosno njihovih populacija u divljini. Neplansko i loše korištenje prirodnih resursa je prijetnja za opstanak

divljih vrsta u prirodi pa je 3. mart dan kad se širom svijeta sprovode razne akcije u cilju podizanja svijesti o potrebi očuvanja divljači koju najviše ugrožava čovjek svojim nečinjenjem za dobrobit divljih životinja, odnosno činjenjem kroz onečišćavanje prirode, uništavanjem staništa divljači, izgradnjom prepreka koje onemogućuju njihovu migraciju, prekomjerni izlov, isušivanjem vodenih područja... Naš kvalitet života, naše postojanje i potrebe ovise o funkcionalnom ekosastavu.

Upravo je lovac čuvar ekološke ravnoteže prirodnih staništa i biološke ravnoteže divljači i divlje faune i flore, koji će tako promovirati i afirmirati lovstvo kao dio našeg drevnog identiteta, kao potrebu za fizički, duhovni i moralni rast, kao posebnu kulturnu djelatnost od izrazito društvenog značaja. Jedna od osnovnih djelatnosti naših lovačkih društava je zaštita, prihrana, uzgoj divljači, racionalno korišćenje divljači odstrjelom po polnoj i starosnoj strukturi koji je uravnotežen s prirastom i naslonjen na očuvanje zdrave populacije, potom pošumljavanje i akcije u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara te nadzor nad provođenjem uvjeta i mjera zaštite prirode za područja kojim gazduju, svakodnevno kroz svoje redovne ali i edukativne aktivnosti, s ciljem da vrednuju, odnosno očuvaju prirodne vrijednosti koje nas okružuju i o kojima ovisimo.

MI

Promovisana Monografija 25. godina Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

U predivnom ambijentu restorana „Panonski lovac“ na Panonskim jezerima u Tuzli, 21. 12. 2022., upriličena je promocija Monografije 25. godina Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona. Promotori su bili Mensur Alić, predsjednik SLD TK i urednik Monografije, prof. dr. Sadik Latifagić, prvi predsjednik SLD TK, Seid Čorbić, predsjednik Savjeta za lovstvo SLD TK i Senad Selimbašić, član Upravnog odbora SLD TK. „Večeras sam jako sretan i ponosan što je Monografija 25. godina Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona, kao jedna ozbiljna zbirka dokumenata i fotografija o radu SLD TK u proteklih 25. godina

postojanja ugledala svjetlo dana. Dokumentacionu građu za ovu Monografiju prikupljali smo više od dvije godine na različitim adresama kako bi sve ono što je Savez radio u proteklih 25. godina bilo ukoričeno i na jednostavan način prezentirano javnosti, ali i kako bi postojala kao pisani trag jednog vremena. Posebno sam sretan što Monografija pored hronologije svih događaja u proteklih 25. godina postojanja i rada Saveza sadrži i detaljno predstavljane svih 13 članica, odnosno lovačkih društava TK. U svakom poslu koji sam radio nastojao sam ostaviti pozitivan trag pa mi je posebno drago i to što je Monografija urađena upravo za vrijeme mog

MONOGRAFIJA 25. godina Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

MONOGRAFIJA
Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

mandata predsjednika UO Saveza LD TK“, rekao je Mensur Alić, odgovorni urednik Monografije i aktuelni predsjednik Saveza.

Monografija je sastavljena od autentičnih dokumenata i fotografija u kojoj se na jednom mjestu može vidjeti gotovo sve ono što je obilježilo rad i djelovanje Saveza LD Tuzlanskog kantona, od Osnivačke skupštine SLD tadašnjeg Tuzlansko-podrinjskog kantona, koja je održana u Tuzli 3. septembra ratne 1995. godine, u prostorijama lovačkog doma u Tuzli pa sve do današnjih dana. Prvi predsjednik SLD TK je bio prof. dr. Sadik Latifagić, za potpredsjednika je tada imenovan Mujo Softić a za prvog sekretara Bećir Šljivić.

„Jako sam uzbuđen i sretan što večeras prisustvujem ovom skupu jer nemam često priliku zbog svojih godina susretati ljude sa kojima sam zajedno gradio Lovački savez Tuzlanskog kantona. U septembru te ratne 1995. godine osnovan je Savez koji je evo doživio i četvrt vijeka svog postojanja, a to nije malo godina. Biti lovac je nekada davno bila privilegija bogatih, a danas je to sport i rekreacija koja je dostupna svima što me raduje. Monografija koja je ugledala svjetlo dana za mene je pun pogodak jer će biti od koristi svakom od oko 6.000 hiljada članova koliko ih danas imamo, a ista u svojoj suštini pokazuje i prikazuje lovca kao društveno odgovornu osobu koja prirodi i divljači sve više daje a sve manje uzima, a to je takozvano moderno lovstvo koje smo uspjeli izgraditi na ovim prostorima“, kazao je prof. Sadik Latifagić, jedan od osnivača i prvi predsjednik SLD tadašnjeg Tuzlansko-podrinjskog kantona, a danas Tuzlanskog kantona.

Posebnost i zanimljivost Monografije su fotografije i dokumenti koji datiraju s početka prošlog vijeka i koji ukazuju na kontinuitet organizovanog lovstva na ovim prostorima. Ilustracije radi, tu su relevantni podaci o tome da je LD „Jelen“ Gradačac jedno od najstarije formiranih lovačkih društva u BiH, osnovano 1922., LD „Tuzla“ Tuzla je osnovano 1923. tada pod nazivom LD „Konjuh“, a LD „Sokolina“ Kladanj 1925. godine. Dio Monografije su prilozi svih 13 članica Saveza Savez lovačkih društava Tuzlanskog kantona. Radi se o društvima koje imaju veoma uređenu i kvalitetnu kadrovsku i tehničku infrastrukturu i koja kroz brojne aktivnosti doprinose zaštiti okoline, afirmišu

ekološku etiku, prihranjuju divljač, oplemenjuju određene vrste kroz selektivni i uzgojni odstrjel, štite ugrožene vrste, kontrolišu i suzbijaju zarazne i parazitske bolesti, pošumljavaju goleti i doprinose smanjenju opće civilizacijske otuđenosti kroz druženje u ljepoti prirode koju lovci iznimno vole i o kojoj brinu.

Na promociji Monografije, pored prvog predsjednika SLD TK Sadika Latifagića i aktuelnog predsjednika Mensura Alića, govorili su još i član Upravnog odbora Saveza Senad Selimbašić te predsjednik Savjeta za lovstvo Seid Čorbić, koji su istakli da je Savez lovačkih društava Tuzlanskog kantona, ma koliko da ga zlonamjerni pojedinci osporavaju i plasiraju priče koje imaju za cilj da destruktivno utiču na lovstvo na području TK, opravdao svrhu osnivanja i postojanja kroz sve ove godine i kao takav će i u budućnosti biti nezaobilazan organizacioni nivo lovstva na području Tuzlanskog kantona, Federacije BiH i Države Bosne i Hercegovine.

Savez LD Tuzlanskog kantona je punoljetna progresivna organizaciona jedinica lovstva na teritoriji Bosne i Hercegovine i svakim danom jača i postaje stabilnija organizacija koja odgovara svakom zadatku koji je pred nama, istakli su još na kraju promotori Monografije 25. godina Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona.

Monografija se može naručiti, dostupna je svim članicama Saveza i u prostorijama SLD TK.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna

Grupa „Goduš“

Obronci Majevice su lovište gdje aktivnosti sprovode članovi Grupe „Goduš“. Grupa ima 35 aktivnih i dobro organizovanih članova. U podmlatku je stasala desetina juniora, koji uz mentore uče osnove lova i lovne kinologije. Osnovne aktivnosti Grupe su stalna prihrana, uzgoj, razvoj, širenje i zaštita divljači, izgradnja i uređenje lovnotehničkih objekata, uređenje izvorišta... uz plansku i neprekidnu saradnju s matičnim Društvom. Nedavno su zasijali oko 6 duluma žitaricama (Bašovani). Pored redovnog opskrbljavanja unošenjem minerala himalajske soli koja je veoma bitna za zdravlje divljači, odavno su na više lokacija postavili stalne hranilice od kojih u skorije vrijeme dvije automatske. One su donacija Omerović Mirsada i Elvedina, dva uzorna i aktivna člana koja se stalno iskazuju u značajnim aktivnostima, primjerice aktivnošću obezbjeđenja lovačke kuće pitkom vodom. Rezultati postavljenih hranilica su veoma značajni i dobri, a to se vidi i po praćenju divljači jer su hranilice pod video nadzorom. I lovne aktivnosti daju dobre rezultate, prvenstveno zahvaljujući dobro

obučanim lovnim psima na crnu divljač. Lovište je planski obogaćeno sa 60 komada tromjesečne fazanske divljači, donacijom aktivnih članova Grupe. Osim fazanske često unose i zečiju divljač u lovište u kojem su zastupljene sve autohtone vrste. Grupa „Goduš“ je dobro organizovana na svim poljima lovstva i uopće lovnog gospodarstva pa je već planski predvidjela aktivnosti za predstojeću 2023.-2024. sezonu. Prioritet je što bogatije lovište, što više aktivnosti sa mladim priraštajem i odgoj vrhunskih lovnih pasa. Na lokaciji Blaganovo brdo, Grupa posjeduje veoma lijepu i funkcionalnu lovačku kuću sa svom pratećom infrastrukturom. Također, ima i nekoliko nadstrešnica, jednu lovačku kolibu u Bunu i desetinu lovačkih visokih čeka. Osim svega toga, osim stalnih akcija, Godušani nađu vrijeme i za druženje pored lovačkog kotlića, kao što je to bilo nedavno pored jezera Snježnica. Grupu dobro i odgovorno predvode grupovođa Ramić Alvir i njegov zamjenik Omerović Huso.

Asim Omerović

Neke aktivnosti

Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

Piše: Damir Huremović

Zimska prihrana divljači

Na osnovu procjene Predsjedništva Društva, izvršena je nabavka 4000 kg kukuruza u zrnju, neophodnog za zimsku prihranu divljači. Kukuruz je ravnomjerno raspodijeljen po sekcijama, koje su

preuzele odgovornost dalje distribucije i iznošenja u lovište, u skladu sa zakonskim i moralnim obavezama, odnosno sviješću da je adekvatan i odgovoran pristup prema prirodi i divljači garant njihovog opstanka. Na nivou Društva je planirana i proljetna sjetva nekoliko parcela kukuruzom kako bi se obezbjedila hrana za narednu lovnu godinu. Kako je istakao Selmanović Jusuf, predsjednik Društva, za naredni period je planirano da se još više povede računa o zaštiti i prihrani divljači, da se smanji broj štetočina, obezbijedi neophodna so i hrana, sve s ciljem i dužnošću da se kroz ove aktivnosti divljač i priroda ostave generacijama koje dolaze.

Sekcija „Kalesija“ - Grupa „Prnjavor“

Članovi Grupe „Prnjavor“, na lokalitetu Sige, organizovali su lov na divlju svinju uz učešće oko 15 lovaca. Najviše sreće je imao spretni Softić Elvis koji je odstrijelio vepra. Elvis je mlad lovac, ali izuzetno vrijedan, aktivan u zaštiti prirode i divljači. Zajedno sa Alibašić Senaidom, Cektavicom Amerom, Kurtić Emirom i Šabanović Almirom, prvi su u iznošenju soli i kukuruza u lovište. Za naredni period lovci Grupe „Prnjavor“ planiraju uraditi fasadne radove na lovačkoj kući i uređenje pristupnog puta. Već su iznjeli neophodnu so i kukuruz za zimsku prihranu divljači i obnovili više desetina starih solila i izgradili desetina novih.

Grupa „Jajići“ - Mladi nasljednici

Lovci Jajića uvijek su važili za vrijedne,iskusne domaćine i ljubitelje prirode. Odrastajući na obroncima Majevice generacije su stasavale i postajale lovci, prenoseći tradiciju s koljena na koljeno. Lov im je dio smislena života. Tako

su i Selmanović Amir i Bećirbašić Semir ljubav prema lovu i prirodi su naslijedili od djedova i očeva. Tradicija lova u ovim porodicama je duža od 70 godina. Amir je o lovstvu učio od djeda Hakije i oca Hajre, a Semir od oca Emsada. Kao mladi lovci uvijek su se isticali u prihrani divljači i ostalim aktivnostima na uređenju i očuvanju lovišta. Kad su stasali i položili lovački ispit došli su i prvi lovački trofeji. Tako je Amir, na lokalitetu Dubnički vinograd, odstrijelio svog prvog vepra.

Grupa „Donji Rainci“ - Put za lovačku kuću Čanići

Odgovornost i domaćinski pristup lovištu karakteristike su lovaca Grupe „Donji Rainci“. Grupa ima 18 članova, na čelu sa Požegić Zijadom. Organizovano su pristupili krečenju i nasipanju pristupnog puta za lovačku kuću u Čanićima u dužini od oko 1,2 km. Za te aktivnosti, za nabavku kamena i druge radove, utrošeno je oko 4500

KM, istakao je Nuhanović Salmir, lovovoda Sekcije „Rainci“. Za naredni period je planirano da se izvrši isnošenje soli i kukuruza u lovište, da se obnove stara i izgrade nova solila i hranilice. Već su obnovili visoke čeka u zoni Grupe i čišćenje smeća koje neodgovorna lica dovoze i bacaju u obližnje šume.

Majstor zlatnih ruku

Šehić Osman, član Grupe „Rainci“, stari je kalesijski lovac koji je u dugogodišnjoj lovačkoj karijeri dobio brojna priznanja i odlikovanja. Ljubav prema lovu i prirodi je prenio na sinove Aliju i Miku i bratića Mirnesa. Osmo je stari majstor koji orahove talpe pretvara u remek djela, izrađujući od njih kundake za puške. Od devedesetih godina prošlog vijeka, u svojoj skromnoj radionici, majstorski je izradio mnogo kundaka za karabine i sačmarice, koji se danas nalaze od Tuzle, Sarajeva, Bihaća, Travnika do Austrije. Dosta je i onih koji su s pušaka skinuli fabričke da bi postavili Osmanov kundak. Stari,iskusni lovci u Kalesiji kažu: Puška puca a kundak pogada. Nek naš vrsni majstor Osmo još godinama u zdravlju lovi i svojim zlatnim rukama napravi još puno umjetničkih kundaka.

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Lovački ispit na Dan jubileja Društva

U restoranu „Panonski lovac“, 11. februara je održano polaganje lovačkog ispita za lovce pripravnike koji su u prethodnom periodu stekli uslove predviđene Pravilnikom o polaganju lovačkog ispita. Po riječima Vareškić Siniše, predsjednika LD „Tuzla“, ova generacija pripravnika se izdvaja u odnosu na ranije po tome da imaju čast da polažu lovački ispit na Dan 100.-te godišnjice Lovačkog društva „Tuzla“ Tuzla te da ovim činom polaganja počinje ciklus manifestacija kojima će ove godine biti obilježeno 100 godina organizovanog rada Društva, a koje će se okončati promocijom Monografije u povodu ovog značajnog jubileja.

Od 26 prijavljenih lovačkih pripravnika ispitu su pristupila i s uspjehom položila 22 kandidata: Omerović Mirza, Hasić Kenan, Imšić Kemal, Kovčić Edin, Malohodžić Smajil, Hukić Seid, Spahić Semir, Berbić Alen, Dugalić Dinel, Djedović Eldar, Subašić Elvis, Krajinović Alden, Selimović Miralem, Mešić Faruk, Peštalić Edin, Divković

Dejan, Sinanović Mirza, Grabovičkić Mario, Dedić Faruk, Avdić Zijad, Zlatić Almir i Mahmutović Jasmin. Komisija za polaganje lovačkog ispita, koja je radila u sastavu Bahor Muharem (predsjednik Komisije ispred Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva), Selimbašić Senad (član), Čorbić Seid (član) i Pirić Selver (sekretar), sa zadovoljstvom je konstatovala da su svi kandidati u potpunosti odradili praktični i teorijski dio obuke predviđenim Pravilnikom o polaganju lovačkog ispita.

Po završetku ispita, u lijepom ambijentu restorana „Panonski lovac“ uslijedilo je ugodno druženje pripravnika koji su položili lovački ispit, njihovih mentora, predavača, rukovodstva Društva i članova Komisije za polaganje lovačkog ispita. Restoran je bio premal da primi sve zainteresovane goste.

Selver Pirić

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Za jedan dan tri vepra

Jedanaestog decembra prošle godine članovi LD „Toplica“ Živinice imali su uspješan lovni dan. Lovci Sekcije „Đurđevik“, odstrijelili su vepra u lovištu Kotornica. Strijelac je Ebib Čokić. U lovištu Bišina lovci Sekcije „Gračanica“ također su

odstrijeli vepra. Strijelac je Emir Halilović. Lovci Sekcije „Višća“, odstrijelili su vepra u lovištu Ravni bor. Strijelac je Hajrudin Mazić.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Tri vepra Sekcije „Svojat-Bašigovci“

Krajem decembra prošle godin lovci LS „Svojat-Bašigovci“ imali su veoma uspješan dan odstrijelivši tri vepra. U rejonu Obli vrh strijelac je bio Senad Kalajac, a u rejonu lovišta Podamlin strijelci su bili Edin Muratović i Halid Bajrić.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica

Lov povodom Dana državnosti

Povodom Dana državnosti BiH, 25. novembra prošle godine, upriličen je zajednički lov za tri lovačke sekcije LD „Srndać“ Gračanica. Domaćini i organizatori su bili lovci Sekcije „Škahovica“, a gosti su bili lovci sekcija „Babići“ i „Soko“. Ovim započinjemo tradicionalno druženje, istakao je Amel Iljazović, predsjednik LS „Škahovica“. Lijepo vrijeme je pogodovalo da se lovci osjećaju ugodno, a najljepše je bilo druženje i nakon lova.

Amel Iljazović

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Za početak jedan vepar

Lovni dan u Novoj godini završio se uspješno za lovce Sekcije „Svojat-Bašigovci“. Odstrijelili su jednu divlju svinju, a strijelac je bio Brčaninović Nusret zv. Cicko. U ovom lovu gosti Sekcije su bili lovci bratimljenog LD „Podrinje“ Janja.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

I Nova godina započela uspješno

Nova godina je započela uspješnim lovom za članove Sekcije „Đurđevik“. Početkom januara su odstrijeli četiri divlje svinje u lovištu Kotornica, a strijelci su bili Bedić Sejfulah, Goletić Nihad, Goletić Zehrudin i Nukić Mirzet.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice

Delići dvije

Krajem januara lovci Sekcije „Svojat-Bašigovci“ su imali još jedan uspješan izlazak u lov na crnu divljač. Ovaj pu strijelci su bili Mustafa Delić i Mirza Delić. Nakon lova nije izostalo druženje uz bogatu lovačku trpezu.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj

Za Novu tradicionalno uspješan lov

Kako je to i u prethodnim godinama bilo za novogodišnji praznik, članovi Sekcije „Tuholj“ su 2. januara proveli predivan i uspješan dan u lovu, na lokalitetu Debela gora. Toplo vrijeme za ovo doba godine izmamilo je lovce, ljubitelje prirode, na lovačko druženje. Hajka kreće i lavež pasa sve je glasniji dok lovci na čekama s nestrpljenjem čekaju da naiđu divlje svinje. Niz dolinu odjeknuše tri pucanja, a onda se prolomi i glas Turalić Hazima, javlja da je odstrijelio divlju svinju. Poslije odate počasti odstrijeljenoj divljači lovci su nastavili druženje u predivnom ambijentu Konjuha. Hazim je uz vatru pričao kako mu se divlja svinja prišunjala iza leđa i krenula u pravcu hajke, ali je srećom bio precizan pa je spriječio da krupna divljač iznenadi hajkače.

Elvir Šarić

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj

Prvijenac a kapitalac

U vrlo aktivnoj i uspješnoj Sekciji „Stupari“, mladi lovac Tahir Halilović, početkom januara, ulovio je svog prvijenca, i to kapitalnog vepara, koji je nakon prethodnog uspješnog lovnog dana, krunisao novogodišnju atmosferu u Sekciji i Društvu.

Namir Mašić

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj

Prebrojavanje divljači

Lovci Sekcije „Tuholj“, 5. i 12. februara, uz veliku brojnost, na lokalitetima Papala i Paučko jezero - Košarišta, izvršili su prebrojavanje, odnosno utvrđivanje brojnog stanja divljači. Kao što je poznato, prebrojavanje se vrši pred početak svake lovnog godine za svaku vrstu divljači pojedinačno, a dobijeni podaci se koriste za izradu lovnog osnove, godišnjeg plana korišćenja lovišta. S obzirom na ciljeve prebrojavanja u smislu utvrđivanja vrsta divljači koje stalno ili povremeno naseljavaju lovište, utvrđivanja lovnog produktivnih površina, boniteta staništa i kapaciteta lovišta za osnovne vrste divljači u lovištu, kao i brige o drugim vrstama divljači u lovištu koje bitno utiču na korišćenje lovnog resursa i biološke raznovrsnosti genofonda divljači, prebrojavanje koje su izvršili lovci LS „Tuholj“ pokazalo je rezultate planskog gazdovanja lovištem i domaćinskog odnos LD „Sokolina“ Kladanj, kao i ozbiljnost u obavljanju akcija nakon završene zimske lovnog sezone, jer je brojno stanje svih vrsta lovnog divljači u porastu.

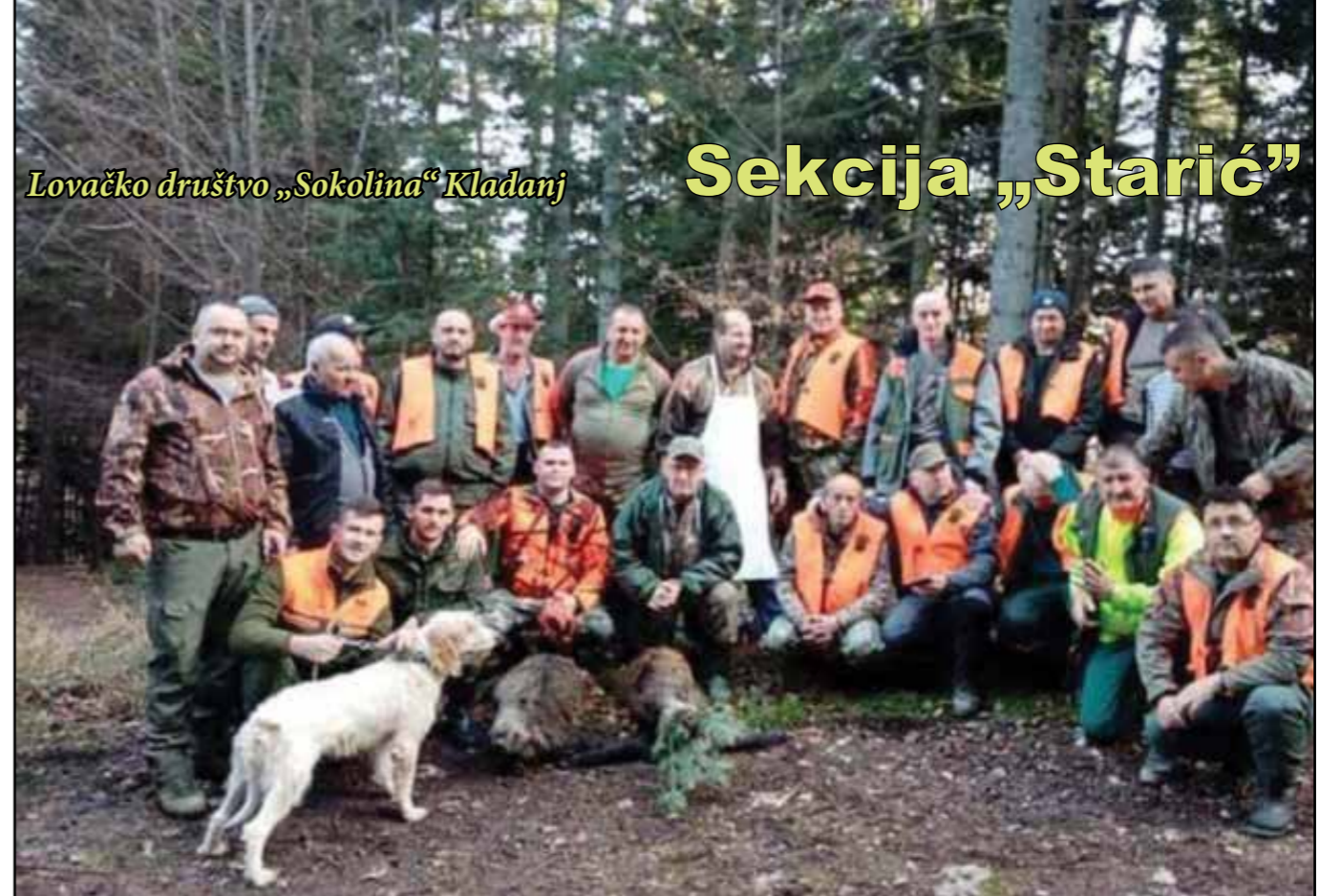
Elvir Šarić

Izborna Skupština

Početak februara ove godine je održana Izborna Skupština LD „Sokolina“ Kladanj. Članovima Skupštine se na početku rada obratio Selimbašić Senad, aktuelni predsjednik Društva, i predstavio rad Društva u proteklom periodu, kao i aktivnosti koje su planirane za naredni period. Verikovani su mandati za 44 člana Skupštine, delegirana ispred sekcija, a nakon toga su predstavljeni kandidati za sve nivoe koji se biraju te je otvoreno glasanje. Članovi Skupštine su jednoglasno dali povjerenje Selimbašić Senadu za zastupanje Društva i u predstojećem mandatu. U Upravni odbor, kojeg čini 11 članova, izabrani su: 1. Selimbašić Senad (predsjednik) 2. Hrnjić Alija (zamjenik predsjednika) 3. Rustemović Nusret 4. Redžepović Abedin 5. Bajić Emir 6. Selimbašić Hariz 7. Jusupović Emin 8. Salihović Emir 9. Brkić Mersudin Hipo 10. Vejzović Sakib 11. Mešanović Nurdin. U Nadzorni su izabrani: 1. Selimbašić Fuad 2. Hodžić Nedžad 3. Vejzović Ramiz. Za disciplinskog tužioca je izglasan Dedić Nedim, a za zamjenika Vejzović Taib. Za članove Disciplinskog suda su izabrani: 1. Gogić Senid 2. Huskić Junuz 3. Mujić Zijad, a za njihove zamjenike: 1. Šarić Elvir 2. Vejzović Husein 3. Gogić Refik Fikan.

Namir Mašić

Sekcija „Starić“ je jedna od najaktivnijih sekcija u LD „Sokolina“ Kladanj. Za ovu sezonu su izgradili četiri nadstrešnice na lokalitetima Čekrk, Koturače, Crvena zemlja i Izgore, kao i jednu visoku čeku, a u lovnj sezoni na divlju svinju odstrijelili su polovinu planiranog ukupnog broja za odstrjel na nivou Društva.

Namir Mašić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Odstrijeljeno 55 divljih svinja

Prema zvaničnim informacijama Bećirbašić Enesa i Terzić Nermina, sekretara i lovnik Društva, lovci LD „Jelen“ Gradačac, u lovnoj 2022./23. godini, odstrijelili su 55 divljih svinja. Najuspješniji odstrjel je postignut u zajedničkom lovu, u hajkma, koje su postale i najpopularniji način lova jer okuplja veliki broj lovaca spremnih za opuštenu druženje. Lovi se u lovištu Gradašnica, inače poznato kao stanište bogato divljim svinjama, zbog čega je tu moguće organizirati atraktivan lov za domaće i ino lovce, tim prije što je prebrojavanje potvrdilo da je crna divljač prekobrojna. Na fotografijama su lovci Sekcije „Vučkovci“, a ustupili su ih Bričić Osman i Muratović Đulaga, lovnik i grupovođa Sekcije.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj

Prvi šakal u Društvu

Đuže vrijeme, nakon što su se pojavili šakali u susjednim lovištima Šekovića i Olova, sumnja se da je moguće da se šakal pojavi i u kladanjskom lovištu, bez obzira što je oko Kladnja stanište vuka koji je šakalu prirodni neprijatelj. Sumnje su se potvrdile nakon što je Nusret Hrnjić, iskusni lovac i ljubitelj prirode, odstrijelio šakala, početkom ove godine, na području Toluše. To je prvi odstrjel šakala/čagalja u Društvu. Inače, Nusret je dugogodišnji i vrijedni član LD „Sokolina“ Kladanj, LS „Stupari“.

Namir Mašić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Revir III devet divljih svinja

Lovačke sekcije Revira III, u decembru prošle godine, organizirale su i uspješno realizirale zajednički lov, hajku na crnu divljač, mada su odstrijeljenim bile i četiri šarene. Odstrijelili su ukupno devet divljih svinja u lovištu Gradašnica, na lokalitetu Krečane donje – Novalići, inače poznato kao stanište bogato crnom divljači. Organizator LS „Svirac“ je bio Fadil Sendić, predsjednik Sekcije, a LS „Jasenica“ je pripremio Meho Pezerović, potpredsjednik Društva. Sekciju „Jelovče Selo“ je za lov pripremio njen predsjednik Mustafa Sinanović, a predvodnik LS „Zelinja“ je bio Mersim Taletović, poznati i cijenjeni lovac. Istina, organizaciji su doprinjeli svi članovi Društva koji su nakon hajke uživali u nastavku druženja, u zajedničkom lovačkom ručku u lovačkom domu Sekcije „Jasenica“.

Fahrudin Gromić

Šakal kao izgovor za loše gazdovanje lovištem

Među lovcima se često spominje šakal, kao glavni krivac što imamo sve manje divljači. Sve veći broj šakala, odnosno čagalja, nije samo pojava lokalnog karaktera nego je regionalno zastupljena. Iz godine u godinu ih je sve više i prave velike probleme domaćinstvima i lovačkim društvima. Teroriše stoku u selima, predstavlja se kao opasan predator, lovac bez greške koji nam je pojeo srne, divlje svinje, fazane, zečeve... Jer neko mora da bude kriv za nečiju nebrigu ili nesposobnost. Neka ispitivanja sadržaja želuca šakala ukazuju da je generalista po pitanju ishrane i da koristi širok spektar različitih tipova hrane. Najznačajniji tip hrane je klanični otpad (domaćih papkara i živine) koji šakal pronalazi na divljim deponijama lociranim u neposrednoj blizini naselja. U mnogo manjoj mjeri, ali značajnog udjela, u ishrani šakala imaju i sitni sisari koji predstavljaju najčešći plijen šakala koji aktivno love. Dominiraju voluharice u odnosu na agilnije miševе. Bubojeđi su malo zastupljeni. Šakal nema značajnog uticaja na populacije gajenih vrsta divljači, kako sisara tako i ptica. Divljač u ishrani šakala je zastupljena samo lokalno i generalno u niskim procentima. Uglavnom je registrovana u okviru područja s visokim intenzitetom lova, a gdje se nepropisno odlažu ostaci nakon obrade odstrijeljenih jedinki. Šakal prilagođava svoju ishranu dostupnim hranidbenim resursima, shodno prostorno-vremenskim uslovima. Po pitanju ishrane ispoljava oportunističko ponašanje. Tokom ljeta u ishrani dominiraju sitni sisari, a lokalno i biljna hrana. Klaničnim ostacima šakal se najviše hrani u najnepovoljnijem periodu godine kada zbog niskih temperatura otpaci duže ostaju svježi. Mladunci šakala imaju manje raznovrsnu ishranu od adultnih jedinki. Uglavnom su zastupljeni sitni sisari i gotovo u podjednakom obimu biljna hrana i klanični ostaci domaćih papkara. Lovne vrste nisu zabilježene u ishrani štenaca. Šakal u BiH i regionu rijetko lovi već uglavnom pronalazi lako dostupnu hranu poput biljne hrane i ostataka od domaćih papkara i živine. Kao plijen

se najčešće javljaju sitni sisari. Krupniji plijen uglavnom ne lovi. Šta više, može se smatrati da je šakal ekološki koristan jer je strvinar. Ne treba ga istrjebiti jer je glavni sanitarac, ali treba vršiti redovan odstrjel i povećati monitoring populacije. Ta kontrola brojnosti povezana

je s paradoksom - Šakal je nezaštićena vrsta, može da se lovi neograničen broj, međutim, uprkos tome što raste lovni pritisak, što se odstrjeljuje sve više i više, procjene su da i njihova brojnost raste. Znači da taj odstrjel ne utiče na ekspanziju šakala pa je očividno da je

najbitniji naš odnos prema prirodi koji je u mnogome je odgovoran za to što šakala toliko ima. Šakal je sisar koji se oportunistički hrani. Jede sve što može da se pojede, a mi ostavljamo hranu svuda oko nas. Imamo otvorena đubrišta i deponije smeća na koje se baca organski otpad gdje šakal nalazi veliku količinu hrane pa se brzo i mnogo razmnožava, tako da broj raste. Dakle, šakal je indikator stanja naše životne sredine i odnosa prema njoj. Naša đubrišta nisu ograđena i uređena, ostavljamo smeće u prirodi... tako da je šakal podsjetnik šta treba da uradimo i kako da se ponašamo u prirodi.

Šakali ili čagljevi je naziv za tri vrste iz roda pasa (lat. *Canis*), malene do srednje veličine, koji nastanjuju Afriku, Aziju i jugoistočnu Evropu. Šakal je vrsta divljeg psa koji je sličan vuku, ali šakala ima tamo gdje nema vuka. Šakal je u kompeticiji sa vukom, odnosno vuk rado jede šakala. Ima šiljatu njušku, duže uši i kraći, debeo rep. Pokriven je kratkom crvenkasto-smeđom dlakom. Veoma dobro i istrajno trči (velika stopala i spojene kosti), prevaljujući velike udaljenosti. Najaktivniji je u zoru i u večer. Obrazuju monogamne parove i brane svoj teritorij od drugih parova. Agresivno ga brane i kasnije označavaju mokraćom ili izmetom. Teritorij može biti dovoljno velik i za mlade tog para, koji još uvijek nisu osnovali svoj teritorij. Ponekada se okupljaju u malene čopore, naprimjer da jedu strvinu, ali obično love sami ili u paru.

A.P.

Lov sa psima goničima

Lov divlje svinje sa psima daje najbolje rezultate

Psi goniči su kroz historiju bili vjerni čovjekovi pomoćnici u lovu. Od davnina se lovilo hajkom, a divljač se psima tjerala prema mjestu gdje se nalazio lovac. Za razliku od tih vremena, danas imamo uzgojene pasmine pasa s izraženim kvalitetama za ovu vrstu lova. Goniči spadaju u najstariju skupinu lovačkih pasa i kinologija poznaje oko 90 pasmina pasa goniča. Među njima se razlikuju dugonogi i

kratkonogi goniči. Kratkonogi su dobijeni selekcijom u nešto novije vrijeme. Lovci vole loviti sa psima goničima. Uživaju slušati glasna gonjenja svojih pasa i njihove modulacije u glasu koje ovise o vrsti divljači na koju su naišli te o udaljenosti od nje. U tim lovovima lovci su jako povezani sa svojim psima. Goniči po mirisu divljači pronalaze tragove i tada osjetilom njuha, po tragovima starim i po nekoliko sati, pronalaze divljač, podižu je sa ležaja i glasnim gonjenjem (lajanjem), koristeći vomeronazalni sustav, gone divljač. Dok ne pronade divljač pas radi osjetilom za determinaciju mirisa u nosu, a poslije, kada je relativno lako pratiti svjež trag, divljač prati vomeronazalnim sustavom, da ne opterećuje i ne zamara cjelokupan živčani sustav. Goniči divljač gone glasno i dugo te svojim glasom daju do znanja lovcu gdje se divljač nalazi, odnosno smjer kojim se kreće. Na taj način lovac ima vremena se postaviti na očekivani prelaz divljači i priliku za hitac. Osim posavskih, bosanskih oštrodskih (barak) i istarskih goniča, i ostale pasmine koje se uzgajaju na našim područjima pokazale su se pouzdanim pasminama za lov. To se najprije odnosi na alpske brak-jazavčare, slovačke goniče (kopove), trobojne goniče te i druge. Iako se goniči možda nešto više koriste u brdskim i krškim predjelima BiH, činjenica je da su zbog svojih kvaliteta našli mjesto i u nizinskim krajevima. Zbog svog povišenijeg tijela brže svladavaju teške terene, a kvalitetnim sluhom i njuhom lako pronalaze divljač. Osim autohtonih goniča, u našim su krajevima svoje mjesto pronašle i druge pasmine goniča. Bilo da je riječ o lovu zeca, predatora ili divlje svinje, dobro odgojenim i istreniranim goničima takav lov neće biti nikakav problem. U današnje vrijeme sve je više gatera za obuku pasa u kojima se nalazi zec ili divlja svinja. Pas na taj način izravno upoznaje divljač koju će u lovištu tražiti i sa kojom će se suočavati. Ali, koliko god pomognu, gateri mogu i odmoći pri obuci. Ako se u gateru

nalazi više zečeva, koji također ostavljaju svoj trag, to ponekad može zbuniti psa i on tada ne zna koji bi trag trebao slijediti. Gateri u kojima se nalaze divlje svinje imaju i svojih prednosti i svojih mana. Mladi psi prvi doticaj sa krupnom divljači često imaju u gateru. U naravi divlje svinje je da ih napadne, nakon čega psi imaju strah pri budućem susretu sa tom divljači. Zato pse treba postupno navikavati i upoznavati sa divljači.

Izbor pasa za lov

Za lov divlje svinje se koriste sve pasmine goniča, zatim brak-jazavčari, terijeri i jazavčari. Kod nas su najviše zastupljeni posavski gonič, istarski kratkodlaki i oštrodski gonič, bosanski barak, trobojni i srpski gonič te brak-jazavčari i terijeri. Za koju će se pasminu lovac opredijeliti stvar je osobne preferencije i dostupnosti. U svakom slučaju individualne odlike psa koje u lovu najviše dolaze do izražaja, mnogo su važnije nego pripadnost određenoj pasmini. Bez obzira na to kojoj pasmini pripadao, dobar pas za lov mora biti brz, izdržljiv i iznad svega okretan. Osim hrabrosti koja je neminovna, psu je potrebna i opreznost, jer je odrasla svinja suviše snažan protivnik za bilo kojeg psa i samo onaj koji ne srlja i koji je dovoljno okretan da može napad izbjeći, može potrajati u lovu. Korisnici lovišta koji imaju mogućnosti za to drže u ograđenim prostorima (gaterima) nazime ili veću svinju za obuku i trening pasa. Tako se već kod mladih pasa može procijeniti jesu li ili nisu pogodni za daljnju obuku, što olakšava selekciju.

Obuka goniča

Od goniča se u lovištu traži dobar njuh i upornost u gonjenju. Ako toga nema, sav trud oko njega je uzaludan. Gonič traži po mirisu koji divljač ostavlja na zemlji. Kod većine lovaca obuka goniča se sastoji u tome da mlade pse, starije od šest mjeseci, bez ikakve prethodne obuke izvede u lovište sa starim, već obučanim psima pa kad ovi pokrenu i potjeraju divljač, oni im se pridruže. Na taj način pas postaje „gotovan“, jer nauči da drugi psi pokreću divljač, a on se samo pridruži u gonjenju. Postaje skoro neupotrebljiv, ili mora naučiti kako se divljač diže i pokreće. Takav način obuke je pogrešan. Ako se pas izvodi prvi put u lovište u jutarnjim satima, gdje nailazi na mnoštvo starijih noćnih i novih jutarnjih tragova, postaje nervozan i zbunjen prije nego pokrene divljač. Kasnije se uvijek zadržava duže vremena na livadama i njivama gdje ima mnogo tragova. Mladog psa treba prvo naučiti na lovište te ga izvoditi u dio lovišta u kojem nema mnogo divljači. Najbolje je to činiti u predvečerje, kad divljač još nije počela izlaziti u potragu za hranom. Pas se prvo vodi na povodcu i povremeno pušta da

trčkara uz lovce i upoznaje predmete oko sebe, a tek onda slijedi izvođenje u cilju pronalaska divljači. Dobar vodič će nastojati pronaći trag kojim je divljač ušla u šumarak, navesti psa na taj trag i pustiti ga uz bodrenje kako bi dalje sam tražio i pronašao divljač. Kad se divljač podigne psa treba dovesti do loge, da je onjuši, a onda ga pustiti da se uputi za tragom divljači. On će tada veselo štekćući pratiti trag na određenoj udaljenosti i vratiti se za izvjesno vrijeme vodiču. Pri obuci psa ne treba puštati na livade i njive da tu sam istražuje tragove. Treba ga voditi uz rub šume, šikare, kukuružišta, dok ne pronađe gdje je divljač ušla zadani. Poslije će i sam tako raditi i neće gubiti vrijeme na „rasplitanje“ tragova na livadama odakle se divljač već povukla. Psa ne treba voditi sa drugim psima dok nismo uvjereni da sam dobro pronalazi divljač, pokreće je i goni. Gonič je namijenjen za brdsko-planinska lovišta, gdje obitava i srneća divljač. Psi goniči srneću divljač gone radije nego ostalu divljač te ih treba odučiti od toga, što nije teško. I stariji se psi mogu od toga odučiti, pogotovo ako su svladali disciplinu poslušnosti. Jednostavno ih pozovemo, čim pokrenu srneću divljač. Gdje ima srneće divljači potrebno je psa na povodcu odvesti da je gleda, njuši njezine tragove i odvrćati ga od toga. Postoji mišljenje da je gonič krvoločan i da hoće razderati i pojesti odstrijeljenu divljač. To je oštar pas, ali uz prethodnu obuku i poslušnost možemo imati dobra pomagača u lovištu. Pogrešno je goniču dati iznutrice ili zečje noge da ih pojede. Pogrešno je dopustiti mu da odstrijeljenu divljač gnjavi i kida, u tome ga treba energično spriječiti. Goniča možemo obučiti za slijedenje krvnog traga i pronalaznje ranjene divljači tako što napravimo trag od krvi onakav kakav ostavlja ranjena divljač. U početku obuke trag treba biti nešto jači, a kasnije slabiji. Psa na dugom povodcu upozorimo na trag i pustimo da nas dovede do divljači. Preporučuje se uz krvni trag prethodno provući odstrijeljenu divljač. Kod nas se psi goniči koriste najčešće u brdsko-planinskim krajevima za lov crne divljači. Danas se dosta koriste i u nizinskim područjima, pogotovo u lovu na divlju svinju, sitnu divljač poput zeca ili u lovu na predatore. Za tu svrhu najčešće se koriste brak-jazavčari, kopovi ili biglovi, a mogu se naći i druge pasmine poput terijera ili jazavčara.

Pravilnik o vrsti i broju pasa za lov

Prije svakog lova potrebno je znati kako loviti sa određenom pasminom pasa, kako postupati tokom lova, sa koliko pasa,

ovisno o broju lovaca, smije se loviti i koju pasminu pasa koristiti. To propisuje Pravilnik o vrsti i broju pasa za lov na pojedine vrste divljači u određenim područjima. Korisnik lovišta kojem je povjereno pravo korištenja lovišta, dužan je u lovištu kojim gospodari osigurati lov sa psima u skladu s ovim Pravilnikom. Lov sitne i krupne divljači čije tehnike lova zahtijevaju lovačkog psa, ne može započeti niti trajati bez čistokrvnog psa s rodovnikom i položenim ispitom urođenih osobina (IPO). Skupni lov divljači čije tehnike lova zahtijevaju lovačkog psa, također ne može započeti i trajati, ako u njemu ne sudjeluje najmanje jedan lovački pas na pet sudionika. Korisnik lovišta u kojem se prema odredbama lovnogospodarske osnove ili programa uzgoja divljači planira odstrjel krupne divljači, dužan je osigurati lovačkog psa koji ima položen radni ispit na krvnom tragu. Pravilnikom se propisuju pasmine i broj lovačkih pasa za lov na pojedine vrste divljači u određenim područjima, najmanji potreban broj lovačkih pasa za lov te način izdavanja uvjerenja o položenom ispitu urođenih osobina i radnom ispitu na krvnom tragu. Sa lovačkim psima iz člana 4. Pravilnika, to jest sa lovačkim psima

goničima koji su položili IPO, dopušteno je loviti divlju svinju, zeca, divljeg kunića, lisicu, čaglja, divlju mačku, kune i tvora. Nije dopušteno koristiti lovačke pse noću, osim kod rada na krvnom tragu. Kao noćno vrijeme drži se razdoblje od dva sata nakon zalaska sunca do dva sata prije izlaska sunca. Korisnik lovišta utvrđuje mogućnost korištenja vrsta lovačkih pasa kao i vrijeme njihove upotrebe u lovištu. Lovački psi goniči mogu se koristiti u lovištu samo nakon dobijene dozvole korisnika lovišta. Sa goničima nije dopušteno loviti od 5. januara do 1. oktobra. U svakom lovu, pojedinačnom ili skupnom, u kojem je propisana upotreba lovačkih pasa, moraju biti osigurane pasmine i broj pasa u skladu s Pravilnikom. Osoba koja rukovodi lovom (lovnik), dužna je otkazati lov, odustati od njega, odnosno prekinuti ga, ako se lov ne odvija u skladu s Pravilnikom.

Lov divlje svinje

Zbog stalnog rasta njihova broja, lov divljih svinja prigonom jedan je od najzastupljenijih lovova kod nas. Kako se na područjima gdje se lovi divlja svinja nalazi i druga divljač, ponajprije predatori i srneća divljač, za ovu vrstu lova potrebno je imati dobro obučene i radne pse. Dobro obučeni pas koji lovi na takvim terenima zanemarit će ostalu divljač i usredotočit će se na traženje divljih svinja. Ako slučajno naiđe na srneću

ili neku drugu divljač, nastavit će pretraživati teren i neće je goniti. Naši autohtoni goniči ili goniči dugog gona nešto se rjeđe koriste u ravničarskim predjelima, ali zbog vrhunske kvalitete pretraživanja terena i radnih sposobnosti (gdje se ističu istarski goniči i posavci), itekako pronađu svoje mjesto i u nizinskim lovištima. Na manjim ravničarskim terenima koji su šumoviti ili obrasli grmljem najčešće se koriste kratkonogi goniči – brak-jazavčari i slovački kopovi, a ponekad i druge pasmine poput terijera i oštrodlakih jazavčara. Zbog konstitucije svog tijela, teren pretražuju duže nego dugonogi goniči. Kod lova prigonom vrlo je bitna organizacija lova te način na koji se lov izvodi. Lovnik koji organizira lov treba biti dobro upoznat s terenom na kojem se lovi i načinom izvođenja lova. Vrlo je bitno kako će se lovci postaviti i rasporediti da ne bi došlo do međusobnog ranjavanja i da bi lov bio uspješniji. Pogoniči mogu krenuti i pustiti svoje pse tek nakon što lovci zauzmu svoja mjesta. Nakon puštanja psi se rašire po terenu, a pogoniči se počnu kretati ravno ili u obliku blage potkove. Psi pronalaze trag i počnu ga slijediti. Goniči koji slijede divljač po tragu zovu se sljedoglasni goniči, a one koji divljač slijede vidom zovu se vidoglasni goniči. Bolje je kada psi rade u paru jer tada mogu zadržati divljač pa je i lov uspješniji. Svaki pas gonič bi trebao stalno držati trag iste divljači, a njegov vlasnik već i po glasu može zaključiti koju vrstu divljači goni. Kad se lovi na obraslim i nepreglednim terenima, pogoniči se moraju javljati s vremena na vrijeme kako bi znali gdje se koji nalazi, da ne bi međusobno zaostajali ili da ne bi došlo do ozljeđivanja vatrenim oružjem. Lovci u pogonu smiju pucati samo na divljač ispred sebe. Kada pogoniči dođu do kraja pogona, čekaju znak lovnik kako bi mogli napustiti svoje mjesto. Nakon toga pogoniči svoje pse privezuju na povodnike te zajedno s ostalim lovcima odlaze na zbornu mjesto. Lov divlje svinje uz pomoć pasa goniča po rezultatima je najuspješniji. Praksa i iskustvo su pokazali su da lov divljih svinja prigonom i prigonom sa psima daje najbolje rezultate. Uobičajen način lova uz pomoć pasa je da lovci opkole teren na kome će loviti – to je obično dio šume s gustišima i teško prohodnim grmljem, a čeka se postavljaju na mjestima gdje se očekuje da će svinje naići izvlačeći se ispred pasa. Vlasnik pasa s jednim ili više pomoćnika ulazi sa psima u gustiš i pušta pse na trag. Prateći lavež lovci na čekama procjenjuju na koju se stranu svinje kreću i pravovremeno zauzimaju poziciju za siguran hitac. Najveće šanse za odstrjel imaju lovci koji idu za psima, jer jači veprovi i zrele krmače često se okrenu da se brane i stoje u mjestu okruženi psima koji ih napadaju te ne primjećuju lovca, koji po lajanju može odrediti gdje se psi i vepar nalaze. Kad se dovoljno približe, nije im teško odstrijeliti. Lovci koji idu za psima, zbog probijanja kroz nepristupačne terene gdje se svinje obično zavlaze, moraju biti u dobroj kondiciji. Moraju biti smireni kako ne bi pri pucanju na svinju okruženu psima koji trče oko nje, pogodili psa. U ovakvim lovovima obično se odstrijeli više svinja u jednom danu. Nerijetko se dogodi da nastrada i poneki pas. Bitno je napomenuti da je divlja svinja opasan protivnik te i najmanja neopreznost u lovu može psa koštati života ili ranjavanja. Ako je u pitanju samo ozljeda,

nakon zacjeljenja ti psi postaju još oštrij, ali i oprezniji. Lov sa sobom nosi brojne opasnosti od nesreća i nezgoda. Stoga je potrebno težiti sigurnu lovu koji se temelji na poštovanju pravila i propisa te na pribranosti i stalnoj usredotočenosti lovca na lov. Nesreće u lovu najčešće nastaju kao posljedica ljudske nepažnje, nepoštovanja i nepoznavanja pravila lova te nepravilnog rukovanja oružjem i municijom. Kad je lov siguran, sve ono što lov pruža – druženje, prijateljstvo, relaksaciju i uživanje u prirodi, potpuno je, bez obzira na uspjeh lovnog dana.

Lov sitne divljači

Skupni lov sitne divljači čije tehnike lova zahtijevaju korištenje lovačkog psa može započeti i trajati ako je osiguran najmanje jedan lovački pas na pet lovaca. Sitna divljač, odnosno zec ili lisica, lovi se i prigonom. Dugonogi goniči u ovakvim lovovima dolaze do punog izražaja, pokazujući sve svoje vještine u pretraživanju. Gradom tijela, kvalitetom rada i istančanim njuhom, posebno se ističu istarski goniči, crnogorski planinski goniči, premda ni posavskim goničima ne manjkaju takve karakteristike. U ovakvim se lovovima kratkonogi goniči rjeđe koriste. Lov zeca nešto je mirniji i manje bučan od lova divlje svinje. Jer, dok u lovu divlje svinje pogoniči svojim glasnim vikanjem pripomažu u podizanju divljači, u lovu na zeca psi više rade samostalno. Također, lov se odvija u jutarnjim satima, kad je psima lakše pronaći trag, a oni vrlo iskusni psi trebali bi razlikovati stari trag i trag divljači koja se nalazi u blizini. Na taj način pas vrlo brzo pronalazi divljač i svojim je zvonolikim glasom podiže s njezina ležaja. U tim trenucima lovci moraju biti spremni reagirati te odstrijeliti divljač. Na prvi pogled ovakav je lov deficitaran adrenalinom i pogoniči nisu toliko „unutra“ kao u lovu divlje svinje, ali odličan rad pasa i njihova upornost na terenu umnogome to nadoknađuju i pokazuju sve čari jednoga takvog skupnog lova.

Italijanski balistički luksuz Beretta Galery

Svjetski gigant Beretta se nalazi u dolini Val Trompia, nadomak Breše i najstariji je proizvođač oružja na planeti. Posebno je cjenjena po izradi skupocjenog oružja, za probranu i bogatu klijentelu. Taj dio specijalizovane proizvodnje zove se Beretta Galery. U njima se potencijalnim kupcima ugađa, a najpoznatije su one u Parizu, Milanu, Londonu, Njujorku, Dalasu i Buenos Ajresu. Jedan takav izlog postoji i u okviru same fabrike.

Beretta DT 10

Model DT 10, uz Brauningovu sportsku bok pušku dijeli drugo mjesto, iza čuvenog Perazzia, po broju osvojenih medalja na OI, svjetskim Kupovima i raznim takmičenjima u disciplini gađanje letećih meta. Radi se u kalibrima 12/70 i 12/76, a u dužinama cijevi 71, 76 i 81 cm. Čokovi mogu biti po želji fiksni (kod discipline trap 3/4 i 1/1), ili izmjenjivi

BERETTA DT 11

OC - optima choke, odnosno OCE - optima choke extended, izmjenjivi (produženi za 25 mm), koji izviruju izvan usta cijevi. Cijevi se u kovanoj baskuli završavaju putem dva „nosića“, koji s obje strane sredine gornje cijevi, čine veoma čvrste ključeve. Oni se osiguravaju poprečnim klinom koji se kreće lijevo-desno u gornjem dijelu baskule. Zanimljivo je napomenuti da se ova brava u stručnim krugovima naziva Purdey (Pardi) bok brava. Ne treba je povezivati s Purdey bravom kod sačmarica položara. Baskula i cijevi nemaju donje ključeve, pa je ostvarena najniža moguća silueta puške, što je prednost sportskih bok sačmarica. Beretta DT 10, u zavisnosti od namijene i dužine cijevi, mogu da budu teške 3,7-3,8 kg. Za njih postoji širok opseg završne opreme, pa se tako za oznaku DT 10 dodaje: Luxus, Luxus Eell, što drastično utiče na cijenu puške. Kako bi se stekla slika o vrijednosti ovog oružja evo primjer iz Manfred Albert GmbH kataloga: DT 10 Trident Luxus Sporting košta u Njemačkoj 10.660 eura, a vrhunski gravirani DT 10 Trident Luxus Eell Sporting staje 15.790 eura. Na sav ovaj luksuz i kvalitet, Italijani odgovaraju novom, poboljšanom nadogradnjom modela DT 10, koji od 2012. nosi oznaku Beretta DT 11.

Beretta DT 11

Razlika između DT 10 i DT 11 je u tome da je čelični otkovak, od koga je nastala baskula, sada još robusniji, tako da su bočni zidovi baskule širi i deblji. Time je i cijela puška dobila na čvrstini i izdržljivosti. Svi renomirani proizvođači podvlače čvrstinu i izdržljivost svojih sportskih pušaka, jer se radi o teško

BERETTA SO 6

opterećenom oružju. Svaki vrhunski strijelac u disciplinama trap, skit i sporting, dnevno ispuca 1.000 metaka. To je najveći mogući test izdržljivosti za svako oružje, koji pokazuje da u vrhunskom sportskom streljaštvu naletećemete, obične lovačke sačmarice nemaju šta da traže. Zatim, slijedi novi postupak izrade cijevi u steelium pro tehnologiji, koja podrazumijeva tretiranje čelika u hiper vakuumskim komorama. Cijevi imaju i novu unutrašnju geometriju, s dužim progresivnim prelaznim konusom. Na tu promjenu unutrašnje trase cijevi, nastavljaju se i izmjenljivi čokovi. Oni sada nose oznaku OCHP - optima choke high performane (optima čokovi visokih performansi). Tu se misli na novu unutrašnjost čokova, koji su sada duži i tanji. Na testovima su pokazali bolju koncentraciju i distribuciju sačmenih kuglica. U izradi unutrašnje trase cijevi i izradi izmjenljivih čokova kod pušaka sačmarica, još nije sve rečeno. Zato najveći proizvođači ove vrste oružja baš tu stavljaju akcent razvoja i unapređenja svojih modela. Završna obrada baskule je u srebrnastoj boji metala, s ili bez plavih linija. U oba slučaja primenjen je mat glossy finiš baskule, koji je otporniji na habanje i ogrebotine, a pri tome daje ljepši izgled glave puške, s jasnim granicama različito tretiranih, visoko poliranih i mat površina. Kundak puške DT 11 je izrađen od izvanredno kvalitetne orahovine, koja je površinski obrađena u oil, true oil ili wax tehnologiji. Ovaj tretman i dimenzije kundaka, isključivo određuje kupac. Uz to je moguća i promena nagiba i dužine kundaka. Na dnu kundaka se nalazi novoprojektovani micro core, specijalni amortizer trzaja, s otvorenom čelijom. Izrađen je od najsavremenijeg tehnopolimera, a ne od gume. Konstruktori tvrde da je mekši, lakši i mnogo bolje prijanja za rame strijelca, od dosadašnjih gumenih amortizera. Smatram da je ovaj amortizer bolji, efikasniji i trajniji od raznih novotarija, s raznim gelovima i specijalnim viskozim tečnostima. Ejektor na modelu DT 11 obuhvataju čahure 1/4 obima, veoma su ujednačeni i dugovečni. Selektor opaljenja obarača se nalazi na središnjem dijelu dugmeta kočnice. Westley-Richards polugom za prelamanje puške, lako se rukuje i u slučaju preklopljenih cijevi, poluga ostaje u desnom položaju. Ovo oružje je zaista vrhunsko, pravo sportsko, radi se u kalibrima 12/70 - 76. U ponudi su cijevi dužine 71, 76 i 81 cm. Dok se sporting modeli mogu dobiti samo sa setom izmjenljivih OCHP čokova, trap model može da se naruči i sa fiksnim 3/4 i 1/1 čokovima. Masa Beretta DT 11 je oko 3,8 kg. Zasad ih još nema u bogato graviranim i najluksuznijim verzijama završne obrade, pa su zato cijene nešto niže, od 7.100 do 7.500 eura.

Luksuzne Berettine puške

vertikalnog rasporeda cijevi SO 5 i SO 6

Bokerice SO 5 i SO 6 su slične konstrukcije i razlikuje ih samo nivo gravure i luksuza završne obrade. Ključevi i bravljenje cijevi su s najjačih sportskih DT 10 modela, ali je udarni mehanizam umjesto sportskog blic sklopa na donjoj ploči, smješten na dvije bočne pločice. Ovaj mehanizam stručno

se na engleskom govornom području naziva side lock, a na njemačkom seitenschloss.

Međutim, poznatiji je kao mehanizam Holland&Holland. Brojne evropske prestižne oružarske kuće negoduju kad se njihovi mehanizmi vatri na bočnim pločicama nazivaju H&H, ali je nesporna činjenica da su ga engleski oružari H&H prvi patentom zaštitili još 1883. Što je sličan mehanizam rađen i pre toga, ne vrijedi, jer nije bio zaštićen patentom. Beretta je prvi put proizvela puške slične SO seriji, još 1933. Od tada su u samom svjetskom vrhu, skupih i luksuznih bok sačmarica. Beretta SO 5 i SO 6 su puške niske siluete, s Purdey bok bravom. Monoblok koji povezuje cijevi je integralno rađen s Purdey ključevima. Cijevi su izrađene od najskupljeg boehler antinit čelika, koji je nenadmašan u pogledu fleksibilnosti, visoke naponske otpornosti i postojanosti na koroziju. Cijevi se uvijek rade postpukom hladnog kovanja i mogu da budu kalibra 12/70, 12/76, dužine 71 ili 76 cm, sa fiksnim ili izmjenljivim čokovima. Šina za nišanjenje je pažljivo nareckana i uvijek ventilirajuća. Masa ovih pušaka namijenjenih najbogatijim lovcima iznosi 3,3 kg. Baskula je kovana iz jednog komada nikhrom-molibden čelika, koji se podvrgava najstrože čuvanoj termičkoj obradi. Udarni mehanizmi na bočnim pločicama imaju četiri čivije (osovnice) i skupe, V lisnate opruge, koje omogućavaju munjevit odziv mehanizama. Priča nastaje tek kada se puška serije SO završi, an belo. Tada na scenu stupaju umjetnici graveri i filigrani, koji dugim ručnim radom ukrašavaju površine H&H pločica, baskule i monobloka. Postoje 43 vrste gravura u osam cjenovnih klasa za modele SO 5 i SO 6. Model SO 5 košta 25.000 eura, a SO 6 oko 60.000 eura.

Beretta SO 10

Bokerica Beretta SO 10 je sam vrh puškarskog umijeća. Bravi se novim sistemom, nazvanim - longitudinalni, gdje su

BERETTA SO 10

ključevi smješteni u centralnoj poziciji između dvije cijevi. Dva dodatna klina, smještena na dnu baskule, daju ekstremnu čvrstinu cijelom sistemu. Cijevi su spojene u skupocjenom demi blok sistemu (bez mono bloka), a mehanizmi vatri su na bočnim H&H pločicama. Međutim, na H&H pločicama spolja se ne vide čivije, koje su dio pokretnih kinematskih dijelova. One su nevidljive jer su utopljene u zid bočne pločice. Tek ovo poskupljuje ionako preskupu izradu ovog sofisticiranog mehanizma. Graveri obožavaju ovaj sistem jer imaju cijelu spoljašnju površinu pločice (bez krajeva čivija) za svoje kompozicije. Naravno, sve se to dodatno plaća, tako da ovo djelo puškarskog umijeća u bilo kom od izabranih kalibara 12, 20 ili 28, u Njemačkoj košta 84.475 eura. Berettine vrhunske sportske i lovne sačmarice konstrukcijom, kvalitetom i cijenom odskaku od modela S 55, SV 10 682 ili 686, koje možemo sresti u domaćim lovištima. Beretta je zato i velika jer ponudom pokriva sve, od nižeg srednjeg do najskupljeg cjenovnog razreda. U svim slučajevima to su odlične puške!

IN MEMORIAM

Berković (Ševko) Osman
(1952. - 2012.)

Navršilo se 11 godina od odlaska iz redova LD „Sokolina“ Kladanj jednog dobrog kolege lovca, prijatelja i čovjeka. Za svoj rad i doprinos u unapređenju lovstva, odlikovan je lovačkom bronzanom značkom 2007. godine. Njegovim stopama korača sin Amir. Osman će ostati uvijek u lijepom sjećanju lovaca Grupe „Hadžijska ravan“ i cijelog Lovачkog društva. Nek mu je rahmet.

LD „Sokolina“ Kladanj

Habibović (Jusuf) Hasan
(1946. - 2023.)

Naš Hasan, kao član LD „Spreča“ Kalesija od 1972. godine, dao je nemjerljiv doprinos u razvoju kalesijskog lovstva, za što je dobio brojna priznanja i odlikovanja. Diplomom počasnog člana je dobio 2014. godine. Društvo i Sekcija „Vukovije“ su ostali bez istinskog prijatelja, vrsnog i uzornog lovca. Nek mu je rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

Joldić (Salkan) Sead
(1957. - 2021.)

Navršile su se dvije godine kako je na Ahiret preselio naš dragi kolga, drug i plemeniti čovjek Sejo. Za svoj pregalački dugogodišnji rad na razvoju lovstva dobio je brojna priznanja i odlikovanja, kao i Diplomom počasnog člana. Svima koji su ga poznavali ostat će u prijatnom sjećanju kao veliki ljubitelj prirode, lova i druženja među lovcima Sekcije „Memići“. Nek mu je rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

MONOGRAFIJA

Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona